

Šárka Hroudová

Španělské nadávky

(posudek vedoucího rigorózní práce)

Téma předkládané rigorózní práce, jejímž základem je autorčina úspěšně obhájená diplomová práce, je na první pohled provokativní. Fenomén nadávky lze traktovat z nejrůznějších poloh (sociologického, historického apod.), autorka se ale pochopitelně snaží držet přístupu lingvistického, příp. sociolingvistického, byť to vzhledem k povaze problému a též zaměření existující sekundární literatury není vždy snadné.

Práce se skládá ze šesti kapitol. V úvodní kapitole autorka popisuje cíl a metodologii práce. Druhá kapitola je věnována základním obecnějším pojmům souvisejícím s nadávkou: spisovnému a nespisovnému jazyku, argotu a slangu. Třetí kapitola analyzuje souvislost mezi nadávkou a kulturou a tradicí společnosti. Pozornost je věnována zejména klíčovému pojmu tabu a jeho překračování. Kapitola obsahuje též určitou typologii nadávek, zpracovanou podle několika zdrojů ze sekundární literatury. Čtvrtá kapitola probírá funkce nadávek a zejména jazykovou charakteristiku španělských nadávek (jejich zvláštnosti fonetické, morfologické a syntaktické). Pátá kapitola pak nabízí jednak sémantickou klasifikaci nadávek, doprovázenou podrobnou charakteristikou jednotlivých typů, a také *Praktickou část*, sestávající ze dvou podkapitol. První z nich zahrnuje dvě případové studie, založené na jazykovém materiálu z paralelního korpusu InterCorp a ilustrující české protiklady dvou konkrétních španělských nadávek; podkapitola druhá je věnována případové studii zkoumající nadávky ve španělském filmu *Historias del Kronen*.

Úvodem svého hodnocení bych chtěl konstatovat, že práci považuji za velmi dobrou: je logicky dobře strukturovaná, metodologicky vyvážená a autorka v ní osvědčuje dobrou práci se sekundární literaturou. Při popisu nadávky a jejích vlastností bere v úvahu všechny relevantní souvislosti a v její argumentaci nenacházím zásadních chyb. Snad jen kapitola věnovaná jazykovým zvláštnostem nadávky (fonetickým a jiným) by mohla být rozsáhlejší.

Na práci bych chtěl ocenit, že autorka se až na drobné výjimky vyvarovala obtížně dokazatelných soudů, které se poměrně často v souvislosti s nadávkou a jejím vztahem k jazykům, národům a jejich povaze objevují (občas takové soudy přece jenom vynáší, a to takřka výhradně v souvislosti se situací v češtině, což je pochopitelné, protože tam má jako rodilá mluvčí vlastní zkušenost a vlastní představu, kterou ale ne vždy lze vydávat za obecně platné tvrzení). Její přístup je naprosto věcný, přitom její vyjadřování je poměrně barvitě, což u tohoto tématu považuji za vhodné.

Za zajímavý nápad považuji srovnání frekvence a využití nadávky v psaném textu a ve filmu. Základem srovnání je na základě empirie stanovená hypotéza, že nadávky ve filmu budou více odrážet mluvenou podobu jazyka a tím pádem budou daleko častější. Autorčin rozbor – byť jeden film, jak autorka sama přiznává, poskytuje podstatně méně jazykového materiálu než již poměrně rozsáhlý paralelní korpus InterCorp – tuto hypotézu plně potvrdil.

Poznámky a náměty k obhajobě:

- Jakou roli hraje při analýze materiálu z mluveného jazyka volba filmu?
Autorka správně zdůrazňuje metodologické problémy spjaté se srovnáváním jazyka filmu a jazyka knih; k těmto obecným problémům se dle mého soudu přidává ještě další, totiž problém výběru knihy a filmu. Korpus InterCorp obsahuje především texty ze španělské a hispanoamerické literatury z posledních cca 70 let. Převažují mezi nimi klasičtější díla, v nichž se přímo neodráží dnešní mluvený jazyk mladé generace, byť se najde několik výjimek. Metodologicky nejčistší by samozřejmě bylo porovnávat knihy a filmy, jež si jsou jazykem blízko.
- Odráží autorčin materiál regionální rozdíly v užívání nadávek?
- Je dle autorčina názoru reálné/smysluplné pokusit se o analýzu filmového jazyka stejným způsobem, jako tomu je u paralelních korpusů, tj. porovnávat originál a český překlad (příp. titulky)?

Po formální i jazykové stránce je práce připravena velmi pečlivě.

Celkově práce podle mého soudu plně splňuje nároky kladené na rigorózní práci, a proto ji doporučuji k obhajobě. Předběžně ji hodnotím stupněm výborně.

V Praze dne 14. 4. 2012

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph. D.